

stanici určení. Tento názor dovoletelův však nelze opřít ani o toto, ani o jiné ustanovení uvedené mez. úml. žel. Naopak, praví-li se v čl. 43 § 1 mez. úml. žel.: »objeví-li železnice částečnou ztrátu nebo poškození«, jest z toho jasné, že se zjištění má státi tou stanicí, která objevila ztrátu nebo poškození, což se také stalo. Nelze souhlasiti ani s vývojem dovození, že uvedené ustanovení mez. úml. žel. nestanoví sankci ručení za škodu, která měla býti zjištěna, a že proto železnice za ni neručí. Jest sice pravda, že se v čl. 43 mez. úml. žel. výslovně nestanoví, že porušení tohoto předpisu má za následek ručení železnice za škodu. Stanoví-li se však v čl. 44 § 2 čís. 3 uvedené mez. úml. žel., že nároky z poškození ze smlouvy přepravní proti železnici nezaniknou, bylo-li zjištěno poškození před odběrem zboží oprávněným příkazem podle čl. 43, jest z toho zřejmé, že železnice může přesným zachováním postupu podle ustanovení čl. 43 mez. úml. žel. vyloučiti neb obmeziti nárok oprávněného příkazce na náhradu škody, a že tedy z porušení tohoto předpisu lze odvoditi nárok na ručení železnice za škodu. Když tedy železnice nedodrží postup v uvedeném ustanovení předepsaný, není tím vyloučen nárok na náhradu škody oprávněného příjemce. Neřídila-li se železnice posudkem znalce K. a ponechala-li 5 dnů poškozenou zásilku v promočeném stavu na stanici, aniž zachovala postup uložený jí ustanovením čl. 43 uvedené mez. úml. žel., nýbrž dala-li zboží v nasáklém stavu naložiti do nového vagonu a dopravit je do stanice přejímací, čímž nastalo ještě větší jeho znehodnocení, tedy zanedbala péči řádného obchodníka a v tom právě spočívá její zavinění.

Čís. 14998.

K § 5 (4) zák. čís. 329/21 Sb. z. a n.

O povinnosti k náhradě škody rozhoduje dohlédací úřad i tehdy, když starosta obce zemřel před jeho rozhodnutím.

(Rozh. ze dne 27. února 1936, R II 590/35.)

Žalující obec domáhá se na dědicích svého zemřelého starosty Jana D-a náhrady škody, způsobené jí nesprávným úřadováním zůstavitele, jehož dědici jsou tím bezdůvodně obohaceni. Prv ý s o u d odmítl žalobu pro tentokráte proto, že dle § 5 odst. 4 a 5 zák. čís. 329/21 rozhoduje o povinnosti k náhradě škody správní úřad dohlédací, kdežto soud rozhoduje jen o výši náhrady na základě pravoplatného rozhodnutí dohlédacího úřadu. Dohlédací úřad však pravoplatně odmítl rozhodnutí o povinnosti starosty obce Jana D-a k náhradě proto, že tento ještě před zavedením správního řízení zemřel, takže nebylo s kým provést řízení, jež je povahy kontradiktorní. Dokud tu nebude proto pravoplatně správními úřady rozhodnuto o povinnosti k náhradě, nelze jednati o výši uplatňovaných nároků ani s hlediska bezdůvodného obohacení. R e k u r s n í s o u d uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí. D ů v o d y: Zákon čís. 329/21 Sb. z. a n. jest výmínečným ustanovením

z předpisů občanského zákona o náhradě škody. Proto, pokud uvedeného výmínečného ustanovení nelze použít, jest dle § 7 obč. zák. použití analogie jiných případů, to jest v tomto případě ustanovení § 1338 obč. zák. Bylo by nemravným se stanoviska právního, aby proto, že správní úřad nemůže rozhodnouti o povinnosti zemřelého starosty Jana D-y k nápravě škody, zanikl jakýkoliv nárok o náhradu škody vzniklé pro nesprávnosti Janu D-ovi žalobou vytýkané. Podle toho musí se soud žalobou zabývat nejen co do výše náhrady škody, ale i co do povinnosti k náhradě vůbec.

N e j v ý š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Obě strany shodují se v zásadě v tom, že jde o nárok opírající se o právní skutečnosti, jež by byly základem příslušnosti dohlédacího úřadu k rozhodnutí o povinnosti Jana D. jako starosty obce K. podle předpisů zákona ze dne 12. srpna 1921 čís. 329 Sb. z. a n. Shodují se v tom také oba nižší soudy. Rekursní soud má však za to, že správní řízení ve zmíněném zákoně předepsané nemůže býti provedeno, když Jan D. zatím zemřel, čímž prý by bylo znemožněno také uplatnění jakýchkoli nároků na náhradu škody, kterou snad obci způsobil jako starosta nesprávnostmi, jež se v žalobě vytýkají. Nesejde na tom, z jakých důvodů bylo tu rozhodování o důvodu nároku na náhradu škody odňato soudům a svěřeno správnímu úřadu dohlédacímu, stačí, že se to stalo zákonným předpisem. Na povaze nároku jako nároku soukromoprávního se tím nic nezměnilo, jenom nalézání práva co do důvodu nároku bylo vyhrazeno úřadu dohlédacímu. Jde o posouzení důvodnosti nároku na náhradu škody způsobené obci vadným úřadováním, které zákon svěřil dohlédacímu úřadu patrně proto, že tuto cestu považoval za nejúčelnější, a to nechť by vady, z nichž se nárok dovozuje, byly jakékoli povahy; při administrativním řízení by zůstalo, i kdyby šlo o trestné činy, ale nutno je provést také tam, kde o takové činy nejde, protože právě ono řízení není ani řízením trestním ani řízením disciplinárním, třeba je provádí úřad dohlédací. Již z toho se podává, že řízení ono může býti provedeno také proti bývalému starostovi, který v době řízení již není úřední osobou a není ve veřejnoprávním poměru k dohlédacímu úřadu, ale že má býti provedeno také, jestliže starosta zemře a má-li býti nárok na náhradu škody uplatněn proti jeho pozůstalosti nebo proti jeho dědicům, protože ani smrtí povinného k náhradě nic se nemění na povaze nároku a povinnosti. Nelze tedy souhlasiti s názorem, že by úmrtí starostovo vyloučilo věcnou příslušnost správního úřadu k rozhodnutí o důvodu náhradového nároku. Ani úvahy procesuálněprávní nevedou k opaku, protože jak bývalý starosta, tedy osoba již neúřední, tak také jeho pozůstalost nebo jeho odpovědní dědicové mohou se řízení správního zúčastniti a využití všech záruk správního rozhodnutí, které pro správní řízení stanoví vládní nařízení ze dne 13. ledna 1928 čís. 8 Sb. z. a n. Proto neobstojí námitka, že by správní řízení po smrti sta-

rostově nemohlo býti provedeno. Nerozhoduje, že správní úřady zaujaly v souzeném případě odchylné stanovisko a že pravoplatně svou příslušnost popřely, protože otázka věcné příslušnosti správních úřadů a otázka pořadu práva může býti s konečnou platností rozřešena podle § 3 a násl. zákona ze dne 2. listopadu 1918 čís. 3 Sb. z. a n. Pokud jde o nárok z obohacení, staly se námitky dovolacích rekurentů bezpředmětnými tím, že usnesení procesního soudu bylo v celém rozsahu obnoveno. Rozlišování v žalobě je po věcné stránce bezvýznamné, protože ani podle žalobního vyličení nejde o nárok z důvodu obohacení ve vlastním slova smyslu, nýbrž zase jenom o nárok na náhradu škody, kterou prý zemřelý starosta obci způsobil, při čemž by nepadalo na váhu, k čemu použil peněz, které snad nezúčtoval nebo jinak zadržel, když žaloba směřuje proti dědicům jako universálním nástupcům.

Čís. 14999.

K § 163 obč. zák.

Lze žalovati na určení nemanželského otcovství k dítěti, jež bylo zrozeno rozvedenou manželkou po uplynutí 300 dnů po soudním rozvodu, i když nepředcházela spor o manželský původ dítěte. Žalovaný ve sporu o nemanželské otcovství není oprávněn k námitce dovozené z dvorského dekretu ze dne 15. června 1835 čís. 39 Sb. z. s.

(Rozh. ze dne 27. února 1936, Rv II 633/35.)

Nezletilý žalobce je syn Františky rodem H-ové, která uzavřela dne 9. května 1922 sňatek s Janem V-em. Toto manželství bylo rozvedeno rozsudkem krajského soudu ze dne 19. září 1930 a rozloženo rozsudkem téhož soudu ze dne 27. října 1933. Nezletilý žalobce se narodil dne 11. ledna 1933, tedy dříve než 300 dní po pravoplatném rozvodu manželství a byl jako nemanželské dítě do matriky zapsán. Žalobou domáhá se uznání nemanželského otcovství proti Bohumilu S-ovi. První soud zamítl žalobu pro tentokráte, o dovolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalující dítě tvrdí, že žalovaný tělesně obcoval s jeho matkou v době v § 163 obč. zák. uvedené, takže jest tu zákonná domněnka pro nemanželské otcovství žalovaného. Žalovaný namítal jednak, že s matkou dítěte v době kritické tělesně neobcoval, jednak, že rozvedení manželé obnovili v kritické době manželské soužití a spolu tělesně obcovali, takže jest dítě pokládati za manželské. Jsou tu tedy dvě námitky žalovaného, z nichž druhá jest po právní stránce opřena o dvorský dekret ze dne 15. června 1835 čís. 39 Sb. z. s. První soud se obíral jen druhou námitkou a zjistiv, že rozvedení manželé v kritické době manželské společenství obnovili a spolu tělesně obcovali, zamítl žalobu pro tentokráte,